

Catherine Ryan Howard

Omul fără urmă

Traducere din limba engleză și note de
Mihaela Ionescu

*Pentru John și Claire, o dublă dedicație pe picior
de egalitate,
Nici prin cap nu-mi trece să fie altfel, pur și simplu
nu se poate.*

Jim era în patrule. Capul sus, ochii în toate direcțiile și degetele mari de la mâini prinse în centură. Greutatea obiectelor agățate de ea — telefonul, un walkie-talkie, o lanternă destul de mare — o trăgea în jos spre șolduri, ceea ce îl obliga să facă mai degrabă pași mari și apăsați decât să meargă normal. Iar lui îi plăcea. Când ajungea seara acasă și trebuia să-și scoată centura, simțea că-i lipsește.

Magazinul se deschisese abia de vreo 30 de minute, iar personalul încă era mai numeros decât clienții. Jim a dat o tură prin zona pentru obiecte casnice, apoi a trecut pe la îmbrăcăminte de damă și s-a îndreptat direct spre băcănie. Cel puțin acolo era ceva activitate. Puteai fi sigur c-o să dai de vreo câțiva bărbați de 20 și ceva de ani, în costume, trecând fulgerător printre raioane, cu ochii după cutia cu lapte de ovăz sau vreo supersalată la pachet, de parcă ar fi îndeplinit vreo misiune tipică de teambuilding.

Jim îi privea în față, știind că îi puteau simți atenția intensă.

S-a îndreptat spre intrare, unde magazinul universal se intersecta cu restul centrului comercial. Preț de câteva minute i-a privit pe oameni venind și plecând. A verificat cărucioarele, toate bine aliniată la locul lor. S-a oprit la gălețile în care se aflau buchete de flori împachetate în celofan ca să-și aplece capul și să inspire adânc, simțind o aromă florală și încă ceva, un miros ușor chimic.

Dintr-una dintre găleți părea să curgă apă pe pardoseală. Jim și-a luat aparatul de emisie-recepție agățat de centură și a apelat.

— Avem nevoie de curățenie la flori. Posibil să curgă dintr-o găleată. Terminat.

Așteptă să audă sunetul static al stației și răspunsul târăgănat care trăda plictiseala.

— Recepționat, Jim.

La ora asta, îi plăcea să treacă în revistă pe furiș titlurile din ziare. Așa că a pornit într-acolo. Dar, înainte să ajungă la ziare, a văzut, cu coada ochiului, pe cineva ghemuit în spatele standului de cărți poștale, la vreo cinci metri în dreapta lui.

Jim nu a reacționat, cel puțin nu vizibil. Și-a văzut de drum, mergând spre partea îndepărtată a standului de presă, astfel încât să poată sta cu fața spre cărțile poștale. A luat un ziar la întâmplare și l-a ținut în față. S-a uitat o clipă la prima pagină și apoi și-a ridicat încet privirea.

O femeie. Îmbrăcată foarte potrivit pentru ora aceea a dimineții. Un trenchi, dar nu încheiat, geantă mare din piele sprijinită pe un braț, pantofi eleganți, dar comozi. O privire hărțuită. O tânără intelectuală în drum spre serviciu, încercând să mai bifeze ceva de pe lista nesfârșită de „lucruri de făcut“ înainte de a fi nevoită să meargă la

birou și să mai rezolve și altele — sau poate că asta voia să te facă să crezi. Avea ceva înghesuit sub brațul stâng. Jim credea că ar putea fi o carte.

Un sunet ca de clopoțel a întrerupt fundalul sonor muzical liniștit din întregul magazin, după care a izbucnit o voce ca din neant, chemând pe cineva pe nume Marissa la departamentul Flori. *Marissa este rugată să se prezinte la Flori; Marissa, la Flori.*

Femeia a ales o carte poștală și s-a uitat la ea de parcă ar fi fost cel mai interesant lucru pe care îl văzuse vreodată în viața ei.

Jim ținea ziarul sus. Dacă l-ar fi privit din acel unghi, femeia ar fi văzut părul cărunt și mâinile pătate de vârstă, dar nu și ecusonul atârnat de buzunarul cămășii, pe care scria PAZĂ cu litere de un roșu-aprins.

Cartea i-a scăpat de sub braț și a căzut pe podea cu o bufnitură. Femeia s-a aplecat...

Omul fără urmă.

Cuvintele erau imprimate cu un galben strident pe coperta neagră lucioasă a cărții.

În timp ce femeia s-a aplecat s-o ridice, Jim a putut să vadă aceleași cuvinte înscrise și pe cotorul cărții.

Sângele i s-a urcat brusc la cap, furios ca un val, făcându-i urechile să țiuie. Zgomotul acela avea un fel de ritm ascuns, aproape ca o incantație.

Omul fără urmă Omul fără urmă Omul fără urmă.

Era vag conștient de faptul că femeia se uita acum la el și probabil i se părea că se holbează la ea. Și totuși, nu-și putea lua ochii de la carte. Parcă prinsese rădăcini acolo, copleșit de incantația din ce în ce mai asurzitoare, care amenința să devină din clipă în clipă o sirenă tânguitoare în toată regula.

OMUL FĂRĂ URMĂ OMUL FĂRĂ URMĂ OMUL FĂRĂ URMĂ.

Femeia s-a încruntat la el, apoi s-a îndepărtat în direcția caselor de marcat.

Jim n-a urmat-o ca să verifice dacă avea de gând să dea banii pe carte, așa cum ar fi făcut în condiții normale. În schimb, s-a întors și a mers în direcția opusă, spre insula unde erau așezate rechizitele, o mică selecție de jucării pentru copii și cărțile.

E doar ficțiune, și-a spus el. Trebuie să fie.

Dar dacă nu era?

N-a fost nevoie să caute prea mult. Cartea era expusă pe trei rafturi. Fiecare exemplar, cu fața spre el. Un întreg cor întunecat, țișând parcă la el.

Arătând spre el.

Acuzându-l.

Era sigur că ieri nu erau acolo. Probabil că sosiseră peste noapte. Trebuie să fi fost vorba despre o carte nouă, probabil lansată săptămâna asta. S-a apropiat să caute numele autorului...

Eve Black.

Pentru Jim, era o fetiță de 12 ani, într-o cămașă de noapte roz, care stătea în capul scării, uitându-se în jos în întuneric și șoptind un „Tata?” nesigur.

Nu. Nu se putea.

Dar așa era. Scria acolo, chiar pe copertă.

Omul fără urmă: povestea unei supraviețuitoare în căutarea adevărului.

Jim a simțit cum îl cuprinde un val de căldură. Obrajii i s-au înroșit. Îi tremurau mâinile; pe de o parte, își dorea să ia mai repede cartea, iar pe de alta, creierul său reptilian se lupta să-l împiedice să o facă.

Nu face asta, și-a spus el, exact când întindea mâna și lua una dintre cărți de pe raft.

Coperta cartonată era netedă și lucioasă cum e ceara. A atins titlul, pipăind literele în relief cu vârful degetelor.

Omul fără urmă.

Celălalt nume al său.

Cel pe care i-l dăduseră ziarele.

Cel despre care nimeni nu știa că era *al lui*.

Jim a întors cartea în mâini.

Într-o noapte, a venit în casa ei. Când a plecat, ea era singura care mai rămăsese în viață... Singura supraviețuitoare a ultimului și celui mai groaznic atac al Omului fără urmă, Eve Black pătrunde tot mai adânc în povestea monstrului care a terorizat orașul Cork, căutând răspunsuri — și căutându-l pe el.

După atâta timp...

Nenorocita aia mică.

Jim a deschis cartea. Cotorul cărții a pocnit zgomotos, ca un os care se frânge.

*Pentru Anna
și pentru toate victimele ale căror nume
înclinăm să le uităm sau nici nu le aflăm vreodată*

VICTIMELE

Alice O'Sullivan, 42 de ani

Agresată în casa ei de pe Bally's Lane, Carrigaline, comitatul Cork, în noaptea de 14 ianuarie 2000.

Christine Kiernan, 23 de ani

Agresată sexual în casa ei din Covent Court, Blackrock Road, Cork, în noaptea de 14 iulie 2000.

Linda O'Neill, 34 de ani

Agresată și violată în casa ei de lângă Fermoy, comitatul Cork, în noaptea de 11 aprilie 2001.

**Marie Meara, 28 de ani,
și Martin Connolly, 30 de ani**

Uciși în casa lor din Westpark, Maryborough Road, Cork, în noaptea de 3 iunie 2001.

**Ross Black, 42 de ani, Deirdre Black, 39 de ani,
și Anna Black, 7 ani**

Uciși în casa lor din Passage West, comitatul Cork, în noaptea de 4 octombrie 2001.

*Autoarea a fost unicul supraviețuitor.
La vremea aceea, avea 12 ani.*

Notă despre sursele cărții

Se spune că fiecare poveste are trei variante: a ta, a mea și adevărul. La momentul la care am scris această carte, *Omul fără urmă* nu și-a spus încă varianta lui. Transcrierile, relatările, înregistrările și interviurile luate personal reprezintă varianta cea mai apropiată de felul în care s-au petrecut concret faptele și m-am bazat exclusiv pe ele ca surse pentru această carte. Am făcut tot ce era posibil pentru a spune și poveștile altor oameni — poveștile victimelor sale, poveștile celor care au încercat să-l oprească — în maniera cea mai apropiată de realitate cu putință. Dar aceasta este deopotrivă și povestea *mea*. M-am străduit să v-o spun și vouă la fel cum mi-o spun și mie. Acesta este, cred eu, modul în care ne putem apropia cât mai mult de adevăr.

INTRODUCERE

Fata care

Când ne întâlnim, probabil că mă prezint drept Evelyn și spun: „Îmi pare bine să te cunosc”. Îmi mut paharul în cealaltă mână, ca să pot da noroc cu tine, dar mișcarea este stângace și reușesc cumva să ne stropesc pe amândoi cu vin alb. Îmi cer scuze, poate că mă și înroșesc jenată. Faci un gest cu mâna și protestezi cum că nu e nicio problemă, dar văd că arunci o privire la cămașa pe care probabil tocmai ai dus-o la curățătorie înainte de întâlnire, ca să evaluezi pe furiș prejudiciul. Mă întrebi cu ce mă ocup și nu știu dacă sunt dezamăgită sau ușurată că această conversație va fi mai lungă decât mă așteptam. Spun: „O, cu una, cu alta”, și apoi întreb cu ce te ocupi tu. Tu îmi povestești, iar eu scot un *ihmm*, transmițând un interes politicos. Apoi se lasă liniștea; am rămas fără subiecte de conversație. Unul dintre noi se grăbește apoi să folosească ultima carte rămasă în joc: „Și de unde îl / o știi pe...?” Ne explicăm pe rând legătura cu gazda, căutând conexiuni. Poate că și găsim câteva. Dublin este un oraș destul de mic. Încercăm să explorăm și alte subiecte: câți oameni au venit în seara aceea, podcastul de care este obsedată toată lumea, Brexitul. În încăperea în care ne aflăm atmosfera este neplăcut de încinsă

și zgomotoasă, și trupuri străine se ating de mine când trec pe lângă noi, dar adevărata sursă a anxietății mele, lucrul care face ca o roșeață violentă și nervoasă să-mi cuprindă gâtul, este posibilitatea ca, în orice moment, să-ți pice fisa, să te încrunți și să-ți înclini capul, și să te uiți la mine, să mă vezi cu adevărat și să spui: „Stai puțin? Nu ești tu fata care...?”

Aceasta este întotdeauna temerea mea când întâlnesc o persoană necunoscută, pentru că așa este, eu sunt.

Eu sunt fata care.

Aveam 12 ani când un bărbat a pătruns în casa noastră și mi-a omorât mama, tatăl și sora mai mică, pe Anna, care avea atunci șapte ani și care așa a rămas pentru totdeauna. Am auzit sunete ciudate și greu de înțeles la momentul acela, despre care aveam să descopăr mai târziu că însemnau violul și uciderea mamei și asfixierea surorii mele. Am găsit trupul însângerat și bătut al tatălui meu căzut ca un morman de cârpe motolite la baza scării. Cred că după ce a supraviețuit atacului, a încercat să ajungă la telefonul din bucătărie ca să ceară ajutor. Eu am supraviețuit grație vezicii urinare, grație cutiei de Club Orange pe care o băgasem pe furiș în camera mea și pe care o băusem cu o oră înainte să mă duc la culcare. Cu câteva minute înainte ca intrusul să urce treptele, m-am trezit, pentru că aveam nevoie să merg la baie. Apoi am putut să mă ascund acolo odată ce a început totul. Încuietoarea era slabă și nu exista nicio altă cale de scăpare. Dacă ucigașul ar fi încercat ușa, ar fi cedat și așa fi murit și eu. Dar din cine știe ce motive, nu a făcut-o.

Familia noastră a fost ultima pe care a atacat-o acest bărbat, dar, din păcate, nu și prima. Eram al cincilea rând de victime în doi ani. Presa l-a numit *Omul fără urmă*, deoarece

Garda¹, spuneau ziaristii, nu știa nimic despre el. Cu unica excepție a cuiva care-l zărise în bătaia farurilor pe marginea drumului într-o noapte, nimeni nu l-a văzut venind sau plecând. Purta o mască și, uneori, aprindea o lanternă direct în fața victimelor sale, astfel încât niciun supraviețuitor nu a fost în stare să prezinte o descriere fizică utilă. Folosea prezervative și nu lăsa în urmă fire de păr sau amprente pe care criminalistii să le fi putut preleva vreodată. Își lua cu el armele — un cuțit și mai târziu un pistol — când pleca de la locul faptei, lăsând doar bucățile de frânghie albastră împletită pe care le folosea pentru a-și lega victimele. Frânghia nu a dezvăluit niciodată vreun element care să-l deconspire. Vorbea șoptit, răgușit, astfel că nu existau indicii despre cum suna vocea lui în realitate. Și-a limitat zona în care a săvârșit actele criminale la un singur comitat, Cork, cel mai sudic și cel mai mare al Irlandei, dar în interiorul acestuia se mișca de colo-colo, atacând în locuri precum Fermoy, un oraș aflat la aproape 40 de kilometri de Cork City, dar și în Blackrock, o suburbie a orașului.

Aproape două decenii mai târziu, este încă în libertate, iar mie îmi lipsește familia mea, așa cum mi-ar lipsi niște membre-fantomă. Absența lor din viața mea, tragedia destinelor lor și suferința pe care trebuie să o fi îndurat sunt ca un zgomot de fond care îmi țiuie permanent în urechi, ca un gust amar în gură, ca o mâncărime constantă pe piele. Senzația aceasta este peste tot, mă însoțește mereu și nu pot să o fac să dispară. Timpul nu a vindecat rana; dimpotrivă, a agravat-o, a necrozat pielea din jurul tăieturii originale. Acum, la 30 de ani, înțeleg mult mai mult despre ce am pierdut decât atunci când s-a întâmplat de fapt, la 12 ani.

¹ Garda de Pace a Irlandei — forța de poliție a Republicii Irlanda.

Și monstrul responsabil pentru asta este încă acolo undeva, încă liber, încă neidentificat. Poate chiar și-a petrecut tot acest răstimp cu familia lui. Această posibilitate — această probabilitate, de fapt — mă umple de o furie atât de intensă, încât, în zilele mele proaste, nu pot să trec peste ea. În zilele mele cele mai rele, îmi doresc să mă fi ucis și pe mine.

Dar acum noi doi tocmai ne-am întâlnit la o petrecere de Crăciun. Sau la o nuntă. Sau la o lansare de carte. Și nu te cunosc, dar sunt convinsă că nu ai ști ce să faci dacă aş spune oricare dintre toate lucrurile acestea cu voce tare, acum, ca răspuns la întrebarea ta. Deci eu sunt fata care...? mă prefac eu că nu înțeleg. Fata care ce? De fapt, câte pahare ai băut, totuși?

Mă pricep foarte bine la asta. Am exersat mult. Vei crede că te-ai înșelat. Conversația o va lua în altă direcție.

Și, de îndată ce voi putea, la fel voi face și eu.

După atac, singura mea bunică încă în viață — Colette, mama tatălui meu — m-a dus într-un loc numit Spanish Point, pe coasta atlantică a Irlandei. Am ajuns acolo la mijlocul lunii octombrie, exact când ultimii turiști rătăciți își făceau bagajele ca să plece, și ne-am mutat într-o căsuță văruiță cu alb, despre care se spunea că ar fi fost acolo de dinainte de Foamete². Ușa de un roșu-aprins fusese vopsită chiar înainte de sosirea noastră și de fiecare dată când mă uitam la ea, tot ce vedeam era sânge proaspăt care picura pe pereții de culoare deschisă ai dormitorului.

Eram acolo deja de trei săptămâni când mi-am dat seama că ai mei fuseseră probabil înmormântați deja.

² Perioadă extrem de dificilă din istoria Irlandei, de foamete, epidemii, migrație masivă a populației (1845–1849).

Căsuța era înghesuită pe o fâșie îngustă de pământ între drumul de coastă și întinderea mării care părea nesfârșită, sălbatică și agitată, cu vânturile ei furioase că întâlneau un prim obstacol pe mii de mile. Poziția noastră părea cumva precară. Întinsă noaptea în pat, ascultam vuietul valurilor și mă temeam că următorul se va ridica, se va prăbuși peste căsuță și va lua cu el ce a mai rămas din noi îndată ce se va retrage în forță.

Nu a ajutat prea mult nici faptul că Spanish Point fusese numit așa deoarece două nave ale Armadei spaniole naufragiaseră pe promontoriul de acolo în 1588. Potrivit folclorului local, marinarii care nu s-au înecat atunci au fost executați și aruncați într-o groapă comună într-un loc numit Tuama na Spainneach, Mormântul spaniol. Uneori, în lunile de iarnă, când noaptea sosea devreme, stăteam pe plajă în timp ce se întuneca și îmi imaginam fantomele lor ieșind din mare. Arătau întotdeauna ca o corcitură între mumiile egiptene și pirații de la Hollywood și de fiecare dată veneau direct spre mine.

Viața noastră în Spanish Point era dureros de simplă. Nu aveam televizor și nici computer și nu-mi amintesc să fi fost vreodată ziare în casă. Bunica mea, căreia-i spuneam Nannie, asculta radioul câteva ore dimineața, dar numai posturi care difuzau muzică tradițională irlandeză și nicio dată ceva cu buletine de știri. Aveam un telefon fix, care suna din când în când, dar, ori de câte ori se întâmpla, eu eram fie expediată rapid într-o altă cameră, fie, dacă vremea permitea, eram trimisă afară în timp ce Nannie vorbea pe un ton secretos cu oricine s-ar fi aflat la celălalt capăt al firului. Telefonul a sunat des în primele săptămâni și luni de când ne aflam acolo, dar după aceea, aproape niciodată. În cele din urmă, apelurile au devenit atât de rare, încât țârăitul